

Velkaannu viisaasti

– Opas velan ottajalle

Sisällys

Velkaannu viisaasti	3
Miksi tarvitset velkaa?	3
Ennen kuin otat lainaa - oman talouden läpikäyminen	3
Ennen kuin otat lainaa - velanottovaihtoehtojen läpikäyminen	4
Varaudu korkojen nousuun ja taloustilanteesi muutoksiin	6
Mitä jos et selviä lainasi takaisinmaksueristä?	6

Velkaannu viisaasti

Velan tai lainan ottamisesta on tullut yhä yleisempää, arkipäiväisempää ja helpompaa. Lähes jokaisella on jonkinlaista velkaa tai mahdollisuus velan ottoon vähintään maksuaika- tai luottokortin muodossa. Vaihtoehtoisia rahoitustapoja on niitäkin tullut lisää.

Pienempiä pikavippejä, kulutusluottoja tai luottokorttilainoja saa nopeastikin, suuria lainoja varmasti harkitaan pidempään. Huolimatta siitä, ottaako velan nopeasti tai pitkän harkinnan jälkeen, täytyy velan oton järkevyyttä ja sen seurauksia miettiä ennakkoon. Tämä opas kokoaa perusasioita viisaan velkaantumisen lähtökohdista, olipa kyseessä sitten pikavippi tai suurempi laina.

Miksi tarvitset velkaa?

Ensimmäinen asia, jota viisaasti velkaantuminen edellyttää, on miettiä miksi ottaa velkaa. Asunnon tai auton oston osalta tarve on usein ilmeinen, mutta myös muiden hankintojen osalta huolellinen tarpeen ja vaihtoehtoisten rahoitusmallien miettiminen on aiheellista. Toisaalta, jos tarvittava lainamäärä on pieni, olisiko se mahdollista säästää ennakkoon? Harkitsemattoman velkaantumisen ja toistuvan pikavippailun seurauksena voi olla maksuvaikeuksia ja maksuhäiriömerkintöjä, joilla saattaa olla laajoja vaikutuksia elämääsi.

Ennen kuin otat lainaa – oman talouden läpikäyminen

Kun olet huolellisesti miettinyt miksi haluat ottaa velkaa, mieti seuraavaksi mitä säännöllisiä menoja ja muita velkoja sinulla jo on. Mieti myös, mitä muutoksia veloissasi tai mahdollisesti omassa elämässäsi tapahtuu. Minkä ajan sisällä joudut kenties ostamaan auton tai varautumaan asunnossasi tai taloyhtiössäsi tehtävään peruskorjaukseen tai putkiremonttiin? Jos olet ostamassa uudisasuntoa, sisältyykö ostokseesi yhtiölainaosuutta ja koska siihen liittyvät lyhenykset alkavat? Rahasi tulisi riittää näidenkin kulujen hoitoon.

Velan määrä tulee aina mitoittaa oman talouden kantokykyyn siten, että velkaa pystyy lyhentämään ja samalla kuitenkin elämään normaalisti. Laske oman taloutesi velanotto- ja hoitokyky realistisesti ja huomioi:

- kuukausittaiset tulosi ottamatta kuitenkaan huomioon satunnaisia tai harvoin tulevia eriä kuten mahdollisia kertaluonteisia palkkioita tai lomarahoja
- asumiskulusi eli vuokra tai lainanhoitokulu, vastikemaksut (sekä hoitovastike että mahdollinen rahoitusvastike) vesi-, sähkö- ja tietoliikennemaksut, vakuutukset
- liikkumisesi kulut: matkaliput, kaikki autoon liittyvät kulut (polttoaineet, huollot, vakuutukset)
- päivähoido- ja harrastusmaksut
- ruokakulut
- vaatteisiin ja muihin perustarpeisiin käyttämäsi summa

Laskelmien teossa kannattaa hyödyntää pankkien ja muiden luottoa tarjoavien tahojen verkkosivuilta löytyviä laskureita. Käy läpi myös tiliotteitasi ja katso mihin käytät rahaa. Realistinen tulo- ja menoarvio osoittaa summan, joka ei mene omaan kulutukseesi ja jonka voit kuukausittain käyttää velan takaisinmaksuun. Jos laskelmasi osoittavat, että tuloista jää joka kuukausi menojen jälkeen jotakin yli, on sinulla mahdollisuus maksaa lainaa takaisin. Jos tätä ylijäämää ei ole, ei ole myöskään kykyä maksaa velkaa takaisin. Viisaan velkaantujan ratkaisu

ei missään tapauksessa ole velan maksaminen uudella velalla.

Velan kanssa elämistä voi myös harjoitella ennakoon siirtämällä kuukausittain syrjään sen verran, kun ajattelee realistisesti velan maksun olevan kuukaudessa. Samalla tulet ennakkosäästäneeksi alkupääomaa hankintaasi varten ja näet kuinka pärjää, kun käytettävissä oleva rahamäärä on aiempaa pienempi.

Isojen hankintojen, kuten asunnon ostamisen yhteydessä tavoitteellinen ennakkosäästäminen on myös keino osoittaa velan myöntäjälle suunnitelmallisuutta ja kykyä siirtää arjessa rahaa syrjään.

Ennen kuin otat lainaa – velanottovaihtoehtojen läpikäyminen

Käy läpi vaihtoehdot, joita velan ottamiseksi on ja vertaile niitä. Vaihtoehtoja on nykyisin paljon luottokorttiluotoista erilaisiin osamaksu- yms. rahoitusmalleihin ja vakuudellisiin pankkilainoihin. Keskeisimmät erot eri rahoitusmalleissa ovat koroissa ja muissa kuluissa sekä vakuusvaatimuksissa. Nyrkkisääntönä voi pitää sitä, että vakuudellinen laina on aina asiakkaalle edullisempi, koska vakuus pienentää luotonantajan riskiä.

Pikavipeissä korot ovat usein korkeimpia. Pienempien hankintojen osalta lyhytaikainen luottokorttilaina tai kortin käyttö maksuajan saamiseksi voi olla edullisin vaihtoehto, mutta jos sinulla on tarve pidempiaikaiselle tai hieman suuremmalle lainalle, voi nopeasti saatavilla olevissa luottotuotteissa kokonaiskustannukset nousta yllättävänkin suureksi.

Hanki lainatarjous useammalta pankilta tai luottoa myöntävältä taholta. Edellytä, että saat jokaiselta tarjouksen, jossa on esitetty selvästi ainakin todellinen vuosikorko. Sen avulla voit vertailla saamiasi tarjouksia.

Vertailu voi olla vaikeaa, mutta lainan kokonaiskorko ja todellinen vuosikorko kertovat sen, kuinka kallis pelkkä laina on palvelumaksuineen kaikkineen. Todellinen vuosikorkokaan ei kuitenkaan kerro mitään siitä, miten luoton korko ja hoitokustannukset muuttuvat koron muuttuessa. Edellytä tarjouksen antaneelta taholta myös sellaista laskelmaa, josta käyvät ilmi luoton hoitokustannukset tai maksuajan pidentyminen korkotason noustua. Samoin edellytä tarjouksen antavalta taholta maksuvarasi laskemista, myös korkeampien korkojen tilanteessa, ja laskelman läpikäymistä kanssasi. Vertaa saamaasi palautetta omiin laskelmiisi. Kysy ja tarkenna asioita, jos jokin asia jää mietityttämään tai tuntuu epäselvältä.

Kiinnitä saamiesi tarjousten osalta huomiota siihen, onko tarjous annettu ja luotto hinnoiteltu edellyttäen mahdollisesti muidenkin palvelujen hankintaa samalta palveluntarjoajalta. Usein esim. asuntolainaa myöntävä pankki edellyttää, että palkkatili ja siten mahdollisesti kokonaisasiakkuus siirtyvät asuntolainapankkiin. Näissä tapauksissa on tärkeää kiinnittää huomiota myös muiden pankkipalvelujen hinnoitteluun ja vertailla niitäkin.

Varaudu korkojen nousuun ja taloustilanteesi muutoksiin

Mieti etukäteen miten selviät, jos lainan korko ja kuukausikustannukset nousevat tai oman taloutesi tulotaso laskee. Mistä tinkisit, jotta saisit lainanhoitokulut ja muut kuukausikulusi maksettua?

Tutustu mahdolliseen luotonmyöntäjän tarjoamaan korkosuojausratkaisuun ja sen kuluihin

sekä ehtoihin. Kiinteä korko tai kertamaksuinen korkokatto saattaa tulla kalliiksi, jos haluat niistä eroon ennen sopimuskauden päättymistä. Toisaalta, mieti mitä olet valmis maksamaan siitä, että koron muutoksen mukanaan tuoma riski omalle taloudellesi pienenee tai jopa eliminoiduu. Korkosuojatuotteen osalta on tarpeen miettiä myös se, minkä suuruisen koronnousun oma taloutesi voisi kestää ja missä on oman taloutesi kannalta nousevan koron kipuraja. Korkosuojatuotteen mitoittaminen tälle kipurajalle saattaa pienentää suojasta itsestään aiheutuvaa kustannusta.

Älä laske vain sen varaan, että tulokehityksesi paranee tulevaisuudessa. Mitä isompi ja pitkäaikaisempi laina, sitä pidemmälle sinun tulee miettiä mahdollisia tulojesi ja menojesi muutoksia. Kuinka taloutesi selviää, jos sairastut tai joudut työttömäksi? Tutustu tarjolla oleviin vakuutustuotteisiin ja mieti, tarvitsetko lainaturvavakuutusta vai voisitko lainan maksun

rinnalla säästää itsellesi ja käyttää tarvittaessa säästöjäsi lainanhoitokulujen maksuun. Asuntolainan ottamisen yhteydessä on hyvä miettiä myös mahdollinen henkivakuutusturvan tarve ja kattavuus. Isojen lainojen kohdalla on jo lainasta neuvotellessaan hyvä sopia millä ehdoin lyhennysvapaata voi tarvittaessa saada ja minkä verran. Nämä asiat on hyvä sopia kirjallisesti lainadokumentaation yhteydessä.

Mitä jos et selviä lainasi takaisinmaksueristä?

Jos joudut maksuvaikeuksiin, ole yhteydessä luoton myöntäneeseen tahoon ja pyri keskustelemaan maksujen järjestelystä. Mitä varhaisemmassa vaiheessa ryhdyt hoitamaan asiaa, sitä helpommin saat asiat todennäköisesti sovittua ja välttyt isommilta ongelmilta.

FINE | Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki | www.fine.fi